

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Liliana Jędrzejewska
-----------------	--------------------------

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2018 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. S., M. S. (1)

przy udziale (...) S.A. z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

I. wniosek oddalić,

II. koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie każda ze stron ponosi we własnym zakresie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 24.02.2015 roku A. i M. S. (1) wnieśli o ustanowienie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w P. na nieruchomości położonej w P. KW nr (...), składającej się z działki nr (...), stanowiącej własność wnioskodawców służebności przesyłu polegającej na prawie korzystania przez uczestnika z części ww. nieruchomości w postaci pasa gruntu wzdłuż znajdujących się na tej nieruchomości naziemnych linii elektroenergetycznych na całej długości tych linii, w zakresie konserwacji i naprawy urządzeń elektroenergetycznych stanowiących części tych linii posadowionych na opisaniej nieruchomości oraz przesyłu tymi liniami za jednorazowym wynagrodzeniem w łącznej kwocie 77 457,99 zł płatnym na rzecz wnioskodawców od uczestnika postępowania wraz z odsetkami za zwłokę za okres od następnego dnia od uprawomocnienia się postanowienia. Dodatkowo wnieśli o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wnioskodawcy wskazali, iż wnioskodawcy są właścicielami działki nr (...) położonej w P., dla której prowadzona jest KW nr (...). Przez nieruchomość przebiega linia energetyczna, która jest własnością uczestnika postępowania. (...) przesyłu wynosi 1 549,16 m² w tym 29,16 m² zajmuje powierzchnia słupa wsporczego. Pismem z dnia 16.05.2014 r. wnioskodawcy wezwali uczestnika do zawarcia umowy w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu. Uczestnik nie uznał roszczenia wnioskodawców.

Pismem z dnia 19.05.2015 roku stanowiącym odpowiedź na wniosek, uczestnik (...) S.A. wniósł o oddalenie wniosku w całości oraz zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł zarzut zasiedzenia przez uczestnika służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawców. Wskazał, że jest właścicielem linii elektroenergetycznej 220 kV relacji G. – P. i stale korzysta z tej linii w celu przesyłu energii elektrycznej. Uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z gruntu wnioskodawców, o którym mowa we wniosku w sposób odpowiadający treści służebności przesyłu.

Wskazał, że linia elektroenergetyczna 220 kV relacji G. – P. została wybudowana i oddana do eksploatacji w 1983 roku. Wobec tego uczestnik jako właściciel przedmiotowej linii, jak i jego poprzednicy – kolejne zakłady energetyczne tj. przedsiębiorstwa państwowe działające w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa - korzystali z nieruchomości wnioskodawców, w sposób odpowiadający treści służebności przesyłu i ze względu na upływ czasu, zdążyli tę służebność zasiedzieć w dobrej wierze w 2003 roku. W odniesieniu do żądania wynagrodzenia za ustanowienie służebności uczestnik podniósł, iż kwota ta jest wygórowana zaś jej wyliczenie nie została poparte odpowiednimi dowodami. Z ostrożności procesowej, w przypadku uwzględnienia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu uczestnik wniósł o określenie treści służebności przesyłu w ten sposób, iż będzie ona polegała na nieograniczonym w czasie:

- prawie do posadowienia i utrzymania przebiegających przez nieruchomość urządzeń napowietrznych linii elektroenergetycznej, a w tym prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim) osób przez Spółkę upoważnionych w celu dokonywania czynności związanych z konserwacją, remontem, modernizacją, przebudową, usuwaniem awarii linii, w tym dokonania wymiany słupa lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej

- obowiązku znoszenia przez każdorazowych właścicieli nieruchomości ograniczeń i zakazów wynikających z istnienia pasa technologicznego linii elektroenergetycznej o szerokości 50m (2x25m po każdej stronie osi linii) w tym zakazie wznoszenia w pasie technologicznym budynków mieszkalnych, budowli, zakazie utrzymania w pasie technologicznym drzew, krzewów i roślinności przekraczającej dopuszczalną wysokość, a także korzystania z nieruchomości w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi linii elektroenergetycznych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego oraz ochrony środowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w P. zarejestrowana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem (...) jako przedsiębiorca prowadzący działalność między innymi w zakresie przesyłania energii elektrycznej.

Bezsporne, a nadto dowód:

- odpis KRS k. 115-127

Nieruchomość składająca się z działki nr (...) położonej w P. o powierzchni 1,02 ha stanowi aktualnie własność na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej A. i M. S. (1). Dla nieruchomości tej prowadzona jest w Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie księga wieczysta KW (...). Aktualni właściciele nabyli własność przedmiotowej nieruchomości na mocy umowy darowizny z dnia 27.12.2006r. zawartej z poprzednią właścicielką – M. S. (2), siostrą wnioskodawczyni. Z kolei M. S. (2) nabyła przedmiotową nieruchomość w dniu 15.09.2006r. od matki, M. G., która była właścicielką nieruchomości w latach 1983 do 15.09.2006r.

Bezsporne a nadto dowód:

- odpis z księgi wieczystej, k. 7-8

- wypis z rejestru gruntów k. 9

- przesłuchanie informacyjne wnioskodawcy M. S. (1) k. 215

- przesłuchanie informacyjne wnioskodawczyni A. S. k. 215

- akt notarialny k. 223-226

Przez nieruchomość przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 kV numer relacji G.-P..

Linia 220 kV relacji G.-P. wybudowana została w 1983 r. na zlecenie Zakładu (...) w S. na podstawie decyzji Naczelnika Miasta i Gminy w P. z dnia 12.03.1979r. Decyzją z dnia 29.09.1979r. Wojewódzka Komisja Planowania w S. ustaliła lokalizację przedmiotowej linii, której budowa miała składać się z dwóch etapów – I) S. G.-P., II) M. – G.. Decyzją z dnia 12.12.1979r. Wojewódzki Zarząd Rozbudowy Miast i Osiedli (...) w S. zatwierdził plan realizacyjny linii 220 kV M.-P..

Od przekazania powyższej linii do eksploatacji w 1983 r. była ona nieprzerwanie wykorzystywana jest przez kolejne zakłady energetyczne do przesyłu energii elektrycznej.

Początkowo właścicielem linii były Zakłady (...), w skład których wchodził Zakład (...), następnie przez przedsiębiorstwo państwowe o nazwie Z. (...), a kolejno przez samodzielne przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w S.. Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993r. z dniem 12 lipca 1993r. dokonano podziału Przedsiębiorstwa Państwowego Zakład (...), a linia elektroenergetyczna 220 kV relacji G.-P. wniesiona została aportem do spółki (...) S.A.

W dniu 24 października 2007 r. zmieniono firmę spółki na (...) S.A. W wyniku podziału spółki (...) w dniu 5 grudnia 2007 r. powstała spółka (...) S.A., do której aportem wniesiono przedsiębiorstwo przesyłowe wraz z przedmiotową linią. Spółka ta następnie w dniu 11 grudnia 2008r. zmieniła firmę na (...) S.A. Kolejna zmiana firmy nastąpiła w 2013 r. i obecnie brzmi (...) S.A. Spółka ta obecnie eksploatuje przedmiotową linię elektroenergetyczną.

Dowód:

- raport oszacowania wysokości wynagrodzenia k.11
- decyzja (...) k. 42
- decyzja (...) k. 43
- decyzja (...) k. 47
- zarządzenie nr 18 k. 49-56
- zarządzenie (...) k. 57-60
- zarządzenie (...) k. 61-63
- zarządzenie (...) nr 57 k. 64-71
- postanowienie SR dla m.st. Warszawy k. 72
- protokół notarialny z dnia 31.05.1994r. k. 73-89
- protokół notarialny z dnia 5.12.2007r. k. 90-97, 98-104
- ogłoszenie w (...) k. 105-114
- odpis KRS k. 115-127, 128-143

Szerokość strefy technologicznej niezbędnej do korzystania z linii 220 kV celem przesyłu energii elektrycznej wynosi 50 m – po 25 m w rzucie poziomym od osi linii w obu kierunkach.

Prawidłowe korzystanie z przedmiotowej linii elektroenergetycznej wymaga umożliwienia przedsiębiorcy przesyłowemu wstępu na teren nieruchomości wnioskodawców co do obszaru 2 947 m² (służebność czynna). Powierzchnia ta umożliwia wejście na teren przez pracownika Spółki, wjazd sprzętem budowlanym w

razie konieczności dokonania napraw, modernizacji, konserwacji linii. Nieruchomość wnioskodawców doznaje dodatkowego ograniczenia związanego z ujemnym wpływem przez przekroczony poziom natężenia pola elektroenergetycznego i przekroczony poziom hałasu co do dalszych 1 541 m² (służebność bierna).

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji k. 236-254

- opinia biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki k. 284-292

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się bezzasadny.

Podstawą żądania wnioskodawców w niniejszej sprawie był art. 305(1) oraz 305(2) k.c. W myśl pierwszego cytowanego przepisu nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie zaś z drugą regulacją, jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem. W piśmiennictwie przyjmuje się, iż podmiotem, na rzecz którego może być ustanowiona służebność przesyłu, jest wyłącznie przedsiębiorca, a więc osoba fizyczna, osoba prawna i podmiot ustawowy, o którym mowa w art. 331 § 1 k.c., prowadzące we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Przedmiotem działalności takiego przedsiębiorcy powinna być działalność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych. Ustanowienie służebności przesyłu jest możliwe tylko na rzecz takiego przedsiębiorcy, który jest właścicielem urządzeń, służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych lub który zamierza wybudować takie urządzenia (art. 49 § 1 k.c.).

W związku z tym, że zgodnie z art. 305⁴ KC, do służebności przesyłu mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące służebności gruntowych, dopuszczalne jest w aktualnym stanie prawnym nabycie służebności przesyłu także przez zasiedzenie. W aktualnym stanie prawnym służebność przesyłu może zostać nabyta w wyniku zasiedzenia jedynie przez przedsiębiorcę, który korzysta z już istniejących, trwałych i widocznych urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 KC, będących jego własnością. W orzecznictwie jest prezentowane stanowisko, zgodnie z którym dopuszczalne było nabycie przez zasiedzenie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu także przed wejściem w życie przepisów art. 305¹-305⁴ KC (tak: uchw. SN z 7.10.2008 r., III CZP 89/08, Biul. SN 2008, Nr 10, s. 7; uchw. SN z 2.6.2010 r., III CZP 36/10, Biul. SN 2010, Nr 6, s. 9; uchw. SN z 22.5.2013 r., III CZP 18/13, L.; uchw. SN z 27.6.2013 r., III CZP 31/13, OSNC 2014, Nr 2, poz. 11). Z uwagi na podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia służebności przesyłu priorytetowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania miało ustalenie, czy uczestnik w istocie zasiedział służebność o wskazanej przez wnioskodawców treści.

Art. 292 k.c. stanowi, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. W doktrynie przyjmuje się, iż służebność gruntowa jest jedynym spośród ograniczonych praw rzeczowych, które może powstać ex lege w trybie zasiedzenia, muszą wszakże zostać spełnione przesłanki określone w art. 292 k.c. oraz odpowiednio zastosowane przesłanki z przepisu art. 172 k.c., dotyczącego zasiedzenia nieruchomości. Należy tu również uwzględnić normę art. 352 k.c., definiującą pojęcie posiadania służebności.

Odnosnie do służebności czynnych wskazać należy, iż przepis ogólnie określa uprawnienie właściciela nieruchomości władnącej do czynnego korzystania z cudzej (obciążonej) nieruchomości. W zasadniczym zarysie treść czynnej służebności gruntowej powinna być określona w umowie lub w innym akcie ustanawiającym takie prawo (orzeczenie

sądu, decyzja administracyjna). Czynna służebność gruntowa polega bowiem na „korzystaniu”, jednakże „w oznaczonym zakresie” z nieruchomości obciążonej. Biorąc powyższe pod uwagę przy badaniu przesłanek zasiedzenia czynnej służebności gruntowej ustalać należy także, czy zakres korzystania z nieruchomości obciążonej przez właściciela nieruchomości władnącej w okresie zasiedzenia nie uległ zmianie, gdyż zmiana taka prowadzi do przerwania biegu zasiedzenia.

W świetle powoływanych przepisów stwierdzić należy także, iż służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, „gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia”. W doktrynie i orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż za trwałe i widoczne mogą być uznane tylko urządzenia będące efektem świadomego, aktywnego działania ludzkiego. Pojęcie urządzenia oznacza wynik przedsięwzięć ludzkich, uzewnętrzniający w trwałej postaci widocznych przedmiotów (por. postanowienie SN z dnia 7 marca 2002 r., II CKN 160/00, LEX nr 54477). Za przykład stosownych urządzeń można uznać utwardzony szlak drogi, most na trasie drogi, nasypy, groble, studnie, mury, kominy, wieże. Dotychczas przyjmowano, iż nie jest konieczne do zasiedzenia, by wykorzystywane urządzenie było wykonane przez posiadacza służebności, wystarczy zaś korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia, chociażby wzniesionego przez inną osobę. W najnowszej judykaturze wyrażono pogląd odmienny, wedle którego wykonanie trwałego i widocznego urządzenia przez posiadacza nieruchomości w zakresie służebności gruntowej drogi dojazdowej jest przesłanką zasiedzenia tej służebności (tak uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011r., sygn. akt III CZP 10/11, OSNC 2011/12/129). Pogląd ten należy odnieść także do innych służebności gruntowych i poprzez art. 305 (4) k.c. do służebności przesyłu.

Koniecznym warunkiem nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia jest korzystanie przez jej posiadacza w okresie zasiedzenia z tego samego trwałego i widocznego urządzenia. Rodzaj urządzenia i jego tożsamość ma bowiem wpływ na zakres korzystania z nieruchomości obciążonej, który nie powinien ulegać zmianie w okresie zasiedzenia. Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 r., I CSK 392/08, LEX nr 578032).

Według treści art. 285 § 2 k.c. służebność gruntowa winna mieć na celu zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej lub jej oznaczonej części. Jednak zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, które tutejszy Sąd w pełni podziela, zarówno w aktualnym stanie prawnym, jak i przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa. Ustanowiona na rzecz przedsiębiorstwa (w znaczeniu podmiotowym) służebność gruntowa lub taka służebność nabyta przez przedsiębiorstwo w drodze zasiedzenia, jako prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie związanym z działaniem tego przedsiębiorstwa (art. 285 k.c.), odpowiada funkcji i treści służebności przesyłu. Tak jak dla ustanowienia na rzecz przedsiębiorcy lub nabycia przez przedsiębiorcę w drodze zasiedzenia służebności przesyłu, tak i dla ustanowienia na rzecz przedsiębiorstwa lub nabycia przez przedsiębiorstwo w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu bezprzedmiotowe jest oznaczenie „nieruchomości władnącej” (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2006 r., II CSK 112/06, Mon. Pr. 2006, nr 19, s. (...), wyrok z dnia 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05, niepubl.).

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawała okoliczność, że w chwili nabycia działki numer (...) przez wnioskodawców, na nieruchomości tej były posadowione urządzenia należące do infrastruktury linii energetycznej 220 kV relacji G.-P.. Z załączonej do akt sprawy dokumentacji technicznej oraz z niekwestionowanych twierdzeń uczestnika wynika, że linia 220 kV została wybudowana w 1983 r. i na początku stanowiła własność Skarbu Państwa. Oznacza to, że urządzenie to znajdowało się na nieruchomości już w okresie, gdy była ona własnością poprzedników wnioskodawców, tj. M. S. (2), a wcześniej M. G..

Powyższa nieruchomość od chwili wybudowania na niej linii 220 kV nie stanowiła własności Skarbu Państwa. Bezprzedmiotowe jest zatem rozważanie kiedy ustało dysponowanie i zarządzanie majątkiem przez przedsiębiorstwa państwowe we własnym imieniu. Co prawda zgodnie z zasadą jednolitości mienia państwowego nie może być mowy o wykonywaniu na nieruchomości służebności, jeśli prawo do korzystania z nieruchomości w zakresie odpowiadającym jej treści wynika z uprawnień właścicielskich. Takich uprawnień Skarb Państwa (działający przez przedsiębiorstwa państwowe) na działce nr (...) w analizowanym okresie czasu nigdy nie miał. Co najmniej od 1983 roku nieruchomość ta pozostawała własnością prywatną. Od tego roku więc liczyć można bieg terminu koniecznego do zasiedzenia służebności przesyłu.

Niewątpliwie jest, iż od ww. daty początkowo właścicielem urządzeń składających się na linię 220 kV był Skarb Państwa. Zauważyć przy tym należy, że posiadanie urządzeń elektroenergetycznych przez Skarb Państwa nie było wynikiem działania w ramach uprawnień władczych państwa, lecz wiązało się z wykonywaniem zadań gospodarczych państwa i posiadanie to spełniało kryteria z art. 352 kc, zatem w okresie od wybudowania i oddania linii do eksploatacji w 1983 roku do dnia 1 lutego 1989r. podmiotem, na rzecz którego biegł termin zasiedzenia był Skarb Państwa. Obowiązujące do dnia 1 lutego 1989 r., tj. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. nowelizującej kodeks cywilny przepisy art. 128 kc przewidywały bowiem, że własność państwowa przysługuje niepodzielnie państwu, natomiast państwowe osoby prawne, w granicach swojej zdolności prawnej, wykonują w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego uprawnienia płynące z własności państwowej. Przedsiębiorstwa państwowe wykonywały zatem zarząd mieniem państwowym, w imieniu własnym, ale na rzecz Skarbu Państwa. Od dnia 1 lutego 1989r. przedsiębiorstwa państwowe uzyskały prawną możliwość do działania na swoją rzecz, a zatem mogły nabywać przez zasiedzenie służebności gruntowe. Nadto jak wskazał w postanowieniu z dnia 20 września 2013r. Sąd Najwyższy (sygn. akt II CSK 10/13) przedsiębiorstwa państwowe mogły również doliczyć do okresu posiadania czas posiadania Skarbu Państwa sprzed 1 lutego 1989r.

W przedmiotowej sprawie upłynął termin potrzebny do zasiedzenia służebności. Zgodnie z aktualnie obowiązującym art. 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie), zaś po myśli § 2 po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Z mocy art. 292 zdanie drugie k.c. powyższe terminy znajdują zastosowanie do zasiedzenia służebności gruntowych (a w związku z art. 305 (4) k.c. do zasiedzenia służebności przesyłu).

Sąd przyjął, iż przedsiębiorstwo energetyczne było w dacie wejścia w posiadanie służebności tj. w 1983 r. w złej wierze. Okoliczność istnienia po stronie wnioskodawcy dobrej lub złej wiary była w niniejszej sprawie sporna. Zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Przepis ten wyraża domniemanie o charakterze formalnym (wzruszalnym). Jeśli domniemanie nie zostanie wzruszone, to wiąże ono sąd na podstawie art. 234 k.p.c. Ustawodawca przerzuca zatem ciężar wykazania istnienia złej wiary na tego, kto wywodzi z tego faktu skutki prawne (art. 6 k.c.). W niniejszej sprawie z faktu złej wiary wnioskodawcy skutki wywodzili uczestnicy, albowiem wykazanie braku dobrej wiary po stronie wnioskodawcy wiązałoby się z koniecznością przyjęcia trzydziestoletniego terminu zasiedzenia służebności gruntowej, co w konsekwencji mogłoby prowadzić do przyjęcia, że termin zasiedzenia nie upłynął, a zatem że zarzut uczestnika jest bezzasadny. Oznacza to, że wnioskodawcy zasadniczo powinni udowodnić, że przedsiębiorca o braku prawa do nieruchomości wiedział albo powinien był wiedzieć jako profesjonalista.

Sąd zważył, że dobra wiara przy zasiedzeniu służebności przesyłu jest to błędne, ale w danych okolicznościach uzasadnione przekonanie przedsiębiorcy, że jest uprawniony do korzystania z cudzej własności bez obowiązku zawarcia odrębnej umowy, czy też ponoszenia opłat. Powyższe przekonanie musi mieć konkretną podstawę faktyczną – zdarzenie, które u przeciętnego przedsiębiorcy wywołałoby poczucie, że może korzystać z cudzej własności nieodpłatnie. Domniemanie dobrej wiary ulega obaleniu w sytuacji, gdy sam przedsiębiorca nie jest w stanie wskazać na jakiej podstawie objął służebność w posiadanie.

W niniejszej sprawie uczestnik nie przedstawił wyłączeniowej decyzji administracyjnej lub orzeczenia sądowego, z mocy którego nabył on jakiegokolwiek prawo korzystania z nieruchomości wnioskodawców. Nie wylegitymował się też żadną prawnie skuteczną umową z właścicielami nieruchomości. Sąd zważył, że zgodnie z art. 245 §1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu własności. Zgodnie z art. 158 k.c. umowa zobowiązująca do przeniesienia własności nieruchomości powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. W myśl art. 245 §2 k.c. przy ustanawianiu ograniczonego prawa rzeczowego dla oświadczenia właściciela, który prawo ustanawia potrzebna jest forma aktu notarialnego. Obowiązek zachowania formy aktu notarialnego przy czynnościach mających za przedmiot nieruchomość istnieje w polskim prawodawstwie od dziesiątek lat i stanowi jedną z najbardziej podstawowych norm prawnych znanych każdemu przeciętnemu człowiekowi. Z tego powodu nie można przyjąć, że mimo niezachowania tej formy czynności prawnej podmiot korzystający z nieruchomości pozostaje w dobrej wierze, gdyż na przykład nie wiedział, że dla powstania jego prawa konieczne było zachowanie tej formy. Wszelkie inne przyczyny braku zachowania formy aktu notarialnego obejmującego oświadczenie właściciela gruntu ustanawiającego na rzecz przedsiębiorcy przedmiotowe prawo należałoby określić jako rażący brak dbałości o własne sprawy i lekceważenie przepisu art. 158 k.c., co tym bardziej nie pozwala na przyjęcie dobrej wiary przedsiębiorcy. Przy tym nie można przyjąć, że brak sprzeciwu właścicieli odnośnie do korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego z przedmiotu ich własności (a zatem domniemana zgoda na takie korzystanie) w jakiś sposób sanuje brak aktu notarialnego i powoduje przyjęcie dobrej wiary przedsiębiorcy. Przepis art. 158 k.c. jest przepisem bezwzględnie obowiązującym, zaś jego naruszenie skutkuje nieważnością ewentualnej umowy zwartej w sposób dorozumiany (art. 73 §2 k.c.).

Nie można też przyjąć, że tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu jest decyzja ustalająca lokalizację inwestycji czy decyzja zatwierdzająca plan tej inwestycji. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 listopada 2015r. (III CZP 76/15) wybudowanie na cudzej nieruchomości urządzeń przesyłowych przez korzystające z nich przedsiębiorstwo po uzyskaniu decyzji wydawanych w procesie budowlanym nie rozstrzyga o możliwości zakwalifikowania posiadania nieruchomości, na której te urządzenia zostały posadowione, jako wykonywanego w dobrej wierze. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy tytułem do posiadania rzeczy w zakresie prawa określonego rodzaju nie może być tytuł do władania nią w jakiegokolwiek sposób, lecz tylko w taki, jaki odpowiada posiadaniu charakterystycznemu dla tego prawa. Posiadanie służebności gruntowej polega na korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści konkretnej, zasiadanej służebności. Tytuł do posiadania służebności gruntowej, w tym także o treści służebności przesyłu, nie może wynikać ze stosunku obligacyjnego wykreowanego umową najmu, dzierżawy, ani także z rzeczowego prawa użytkowania. Treść wymienionych tytułów posiadania nie odpowiada bowiem treści wykonywania służebności. Na tych samych zasadach nie może być tytułem posiadania służebności o treści służebności przesyłu decyzja administracyjna, która nie kreuje tego prawa podmiotowego, lecz prowadzi do ograniczenia właściciela w jego uprawnieniach na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, choćby nawet dotyczyła szerokiego władztwa nad cudzą nieruchomością, pozwalając na wkraczanie na nią, wznoszenie na niej urządzeń, konserwowanie ich (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, iż do nabycia służebności przesyłu przez wnioskodawcę doszło najpóźniej z dniem 1.01.2014 r., tj. po upływie 30 lat od dnia wejścia w posiadanie służebności przez poprzedników prawnych uczestnika. Tymczasem wniosek o ustanowienie służebności przesyłu został złożony w dniu 27.02.2015r., a więc po upływie terminu niezbędnego do zasiedzenia służebności przesyłu. Jednocześnie Sąd zważył, że z akt sprawy nie wynika by nastąpiło przerwanie biegu terminu zasiedzenia. Dlatego też Sąd uznał, iż przy dodaniu okresu posiadania poprzedników prawnych uczestnika, będąc w złej wierze nabył on służebność przez zasiedzenie najpóźniej z dniem 1.01.2014r.

Sąd ustalił, że zakres zasiedzanej służebności odpowiada zakresowi służebności, której ustanowienia domagali się wnioskodawcy. Twierdzenia wnioskodawców co do zakresu wykonywanej obecnie służebności powodującej ograniczenia z korzystania z nieruchomości pokrywają się w całości z ustaleniami biegłych sądowych z zakresu geodezji i elektroenergetyki w tym sensie, że zakres służebności przesyłu podany przez biegłych w pełni zawiera zakres tej

służebności podany przez wnioskodawców oraz częściowo poza ten zakres wykracza. Innymi słowy: w oparciu o ocenę biegłych sądowych Sąd ustalił, że wykonywanie służebności na nieruchomości wnioskodawców powoduje większe ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości wnioskodawców, niż sami wnioskodawcy twierdzą. W konsekwencji brak jest takiej części roszczenia zgłoszonego we wniosku, która mogłaby zostać uwzględniona z uwagi na to, że w danej części służebność przesyłu nie została zasiedziana. Sąd ustalił bowiem, że zarzut zasiedzenia okazał się skuteczny w stosunku do całego roszczenia zgłoszonego we wniosku.

Z uwagi na powyższe Sąd ustalił, że uczestnik zasiedział przedmiotową służebność przesyłu. Wobec tego oczywiste jest, że obecnie nie ma potrzeby ustanawiania służebności przesyłu. (...) S.A. z siedzibą w P. posiada już bowiem tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie służebności. Przesądzenie zasiedzenia służebności przesyłu uczyniło żądanie wnioskodawców bezprzedmiotowym, prowadząc tym samym do oddalenia wniosku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II postanowienia na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. Pomijając wyjątki przewidziane w § 2 i 3 art. 520 k.p.c., koszty poniesione przez uczestników, związane z ich udziałem w sprawie, nie podlegają wzajemnemu rozliczeniu (zwrotowi). Zasada rządząca kosztami w postępowaniu nieprocesowym odbiega więc od reguły dominującej w procesie, w myśl której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi - na jego żądanie - wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Sąd nie stwierdził jednak istnienia przesłanek do odstąpienia od ogólnej zasady orzekania w przedmiocie kosztów postępowania.